

**Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo**

Poljanska cesta 28
1000 Ljubljana
T 01 30 05 100
F 01 30 05 199
www.zrss.si

**Povzetek poročil
skupin za analizo katalogov znanj posameznih splošno-izobraževalnih predmetov v
poklicnem in srednjem strokovnem ter poklicno-tehniškem izobraževanju**

Povzetek poročil skupin za analizo katalogov znanj

Urednik: Amela Sambolić Beganović

Avtorji/-ce:

Alenka Andrin, Špela Bergoč, dr. Špela Bregač, dr. Inge Breznik, Nataša Kabaj Bavdaž, Goran Bezjak, Jožica Gramc, mag. Apolonija Jerko, dr. Liljana Kač, mag. Natalija F. Kocjančič, mag. Radovan Krajnc, Tomaž Kranjc, Primož Krašna, Gvido Križman, dr. Sergio Crasnich, Vojko Kunaver, Bernarda Moravec, Barbara Ogrin, Nina Ostan, Mária Pisnjak, Anita Poberžnik, dr. Anton Polšak, Tanja Popit, Suzana Ramšak, mag. Darinka Rosc Leskovec, Amela Sambolić Beganović, dr. Branko Slivar, Milenko Stiplovšek, Elizabeta Tóth, mag. Minka Vičar, Susanne Volčanšek

-----

KAZALO

Uvod	4
Namen	4
Postopek	4
Ugotovitve analize KZ po predmetih	7
Slovenščina	7
Madžarščina kot materinščina	11
Madžarščina kot drugi jezik	13
Italijanščina kot materinščina in kot drugi jezik za programe, ki se izvajajo na narodno mešanem območju Slovenske Istre	15
Matematika	18
Tuji jezik I	20
Drugi tuji jezik	21
Zgodovina	22
Geografija	24
Fizika	25
Kemija	26
Biologija	27
Športna vzgoja	29
Umetnost	31
Naravoslovje	33
Psihologija	34
Sociologija	37
Informatika	37
Sklep	38
Priloga 1	39
Priloga 2	46

Publikacija/dokument predstavlja povzetek poročil skupin za analizo katalogov znanj v poklicnem in srednjem strokovnem ter poklicno-tehniškem izobraževanju. Podrobna analiza za vsak predmet je predstavljena v posameznih poročilih, ki se nahajajo na povezavi <https://www.zrss.si/gradiva/Analiza-KZ/>.

Uvod

Na Zavodu RS za šolstvo (v nadaljevanju ZRSS) smo od junija do decembra v okviru rednih nalog izpeljali analizo katalogov znanj. Katalogi znanj (v nadaljevanju KZ) so sestavni del posebnega dela izobraževalnega programa, v njih pa se navedejo vsebina predmetov oziroma predmetnih področij in izbirnih vsebin, standardi znanj oziroma cilji pouka in znanja, ki se preverjajo ob koncu obdobja v srednji šoli ter pri poklicni maturi oziroma zaključnem izpitu (ZOFVI, UL, št. 16, 2007, 12. člen).

Namen

Temeljni namen analize je bil oceniti KZ glede na aktualnost učnih ciljev in vsebin, uresničljivosti ciljev in standardov znanj, ustreznost zapisov in umeščenost znanja glede na vertikalno.

Postopek

Izvedba analize je bila zasnovana v treh fazah:

Prva faza: Pridobivanje mnenj učiteljev s pomočjo spletnega vprašalnika.

Druga faza: Vodena razprava o posameznih elementih KZ na delovnih srečanjih,

Tretja faza: Analiza KZ s strani ekspertnih skupin, v katerih so za vsak predmet predstavniki predmetnih skupin ZRSS, ustreznih fakultet ter predstavniki učiteljev.

V ožji delovni skupini na ZRSS smo pripravili *spletni vprašalnik* s spremenljivkami, ki sovpadajo s strukturo veljavnih KZ v NPI, SPI, SSI in PTI (splošni cilji, operativni cilji, predlagane vsebine, standardi znanja, didaktična priporočila).

Spletni vprašalnik je bila namenjena pridobivanju splošne ocene posameznih elementov KZ, ki je dal pedagoškemu svetovalcu ZRSS (v nadaljevanju svetovalci) izhodišča za vodeno razpravo na delovnih srečanjih (vodenih razpravah) z učitelji splošno-izobraževalnih predmetov na srednjih strokovnih in poklicnih šolah.

Izpolnjevanju spletnega vprašalnika smo povabili učitelje splošno-izobraževalnih predmetov v programu NPI, SPI, SSI in PTI (prek mreže svetovalcev in ravnateljev šol).

Spletni vprašalnik smo pripravili v okolju Ika (v Prilogi 1). Vprašalnik je vseboval 18 vprašanj, od tega prva tri vprašanja izbirnega tipa z možnostjo več odgovorov (program/vertikala, predmet, ocena deleža uresničenih ciljev), sledi štirinajst vprašanj z odgovori na štiristopenjski lestvici (1 - premalo zahtevno, do 4 - zelo zahtevni oz. z vrednostmi od 1 - se ne strinjam, do 4 - se v celoti strinjam) in zadnje, osemnajsto vprašanje odprtega tipa (esejsko). Za učitelje tujih jezikov smo pripravili še dodatnih devet vprašanj.

Časovni interval anketiranja je bil od 1. 7. do 15. 9. 2021. Odzvalo se je 407 od 2260¹ oz. 18 % učiteljev splošno-izobraževalnih predmetov s 113 srednjih strokovnih in poklicnih, ki so v celoti ali delno izpolnili spletni vprašalnik.

Spletnemu anketiranju je sledila vodena razprava z učitelji na delovnih srečanjih o posameznih elementih KZ konec novembra in v začetku decembra. Izhodišče za razpravo so bili rezultati analize spletnega vprašalnika. Razpravo so vodili svetovalci in je potekala na temelju skupnih vprašanj (priloga 2). Na začetku srečanja so bili učiteljem predstavljeni rezultati vprašalnika. V nadaljevanju smo s pomočjo skupnih vprašanj usmerjali razpravo. Posebna pozornost je bila namenjena vprašanjem, kjer so se pri utemeljitvah/odgovorih učiteljev pojavljala razhajanja, kritike, predlogi itd. V razpravi so učitelji bili spodbujani, da svoje odgovore ilustrirajo s konkretnimi primeri. Poleg obravnave rezultatov vprašalnikov so svetovalci pripravili za svoj predmet še specifična vprašanja v povezavi s KZ (npr. ali so cilji dovolj konkretni, da omogočajo jasno razumevanje, kaj naj dijaki znajo/dosežejo, kako bi cilje dopolnili ali spremenili, kaj bi bilo treba v katalogu znanja opredeliti drugače itd.).

V tretji fazi smo v analizo KZ pri nekaterih predmetih vključili tudi zunanje sodelavce, člane predmetno razvojnih skupin (v nadaljevanju PRS) za vsak predmet. Te skupine običajno sestavljajo učitelji praktiki in visokošolski profesorji ter predmetni svetovalci ZRSS.

Delo v PRSih je predvidevalo:

1. seznanitev skupine z rezultati empirične analize (odgovori učiteljev na spletni vprašalnik),
2. analiza KZ s strani posameznega člana,
3. soočanje mnenj članov na skupnih srečanjih,
4. oblikovanje skupnega zapisa ugotovitev na temelju odgovorov na vprašanja in diskusije,
5. oblikovanje sklepnih ugotovitev kot podlaga za bodoče posodabljanje KZ.

Na temelju ugotovitev iz treh faz analize so ustrezne predmetne skupine ZRSS pripravile predloge za morebitne dopolnitve oz. posodobitve KZ.

V nadaljevanju so prikazane ugotovitve po predmetih. V prvem delu zapisa je na kratko predstavljen KZ za posamezen nivo poklicnega in strokovnega srednješolsko izobraževanje, ki mu sledita povzetek predmetnih specifik ter povzetek ugotovitev analize in predlogi za posodobitev za vse programe skupaj (NPI, SPI, SSI in PTI).

---

¹ Oceno števila vseh učiteljev splošno-izobraževalnih predmetov smo naredili tako, da smo kot tipično »enoto« izbrali Srednjo lesarsko šolo v Ljubljani z 20 učitelji splošno-izobraževalnih predmetov v šolskem letu 21/22 (113 x 20 = 2260)

V analizo smo vključili naslednje KZ:

NIŽJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE (NPI)

Družboslovje in naravoslovje

Slovenščina

Matematika

Športna vzgoja

SREDNJE POKLICNO IZOBRAŽEVANJE (SPI)

Tuji jezik

Drugi tuji jezik

Italijanščina

Italijanščina I

Družboslovje

Matematika

Naravoslovje

Slovenščina

Športna vzgoja

Umetnost

SREDNJE STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE (SSI) in POKLICNO-TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE (PTI)

Biologija

Drugi tuji jezik

Fizika

Geografija

Informatika

Italijanščina

Italijanščina I

Kemija

Madžarščina I

Madžarščina

Madžarščina II

Matematika

Psihologija

Slovenščina

Sociologija

Tuji jezik

Športna vzgoja

Umetnost

Zgodovina

Podrobna analiza za vsak predmet je predstavljena v posameznih poročilih, ki se nahajajo na povezavi <https://www.zrss.si/gradiva/Analiza-KZ/>.

Ugotovitve analize KZ po predmetih

Slovenščina

Analiza katalogov znanja za slovenščino vključuje kataloge znanja za slovenščino v programih NPI, SPI, SSI in PTI (tabela 1).

Opravljen je bil za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse kataloge znanja in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
SLOVENŠČINA	155	NPI	
SLOVENŠČINA	213	SPI	
SLOVENŠČINA	312	prilagojen katalog znanja za gluhe in naglušne	
SLOVENŠČINA	487	SSI	2011/2012
SLOVENŠČINA	276	PTI	
SLOVENŠČINA	214, 487, 276	SPI, SSI in PTI; drugi jezik	2011/2012

Tabela 1: Slovenščina

Katalogi znanja za vse srednješolske programe so nadgradnja in poglobljanje učnega načrta za slovenščino v osnovni šoli. Zasnovani so na način, da omogočajo prehodnost med programi oz. stopnjami srednješolskega izobraževanja.

Povzetek predmetnih specifik

V vseh programih oz. na vseh stopnjah strokovnega izobraževanja je slovenščina temeljni splošnoizobraževalni predmet. Dijaki² se pri njem usposablja za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku, razvijajo zavest o pomenu materinščine in slovenščine, o slovenščini kot državnem in uradnem jeziku, o njenem položaju v Evropski uniji ter o njeni izrazni razvitosti na vseh področjih zasebnega, poklicnega in javnega življenja.

Temeljni namen pouka po celi vertikali je razvijanje zmožnosti branja, poslušanja, govorjenja in pisanja ter udejanjanje kompetenc vseživljenjskega učenja. Polovica ur je namenjena jezikovnemu pouku, polovica književnosti. Vsebine pri jeziku so neumetnostna besedila različnih besedilnih vrst v povezavi s strokovnim oz. poklicnim področjem, jezikoslovni pojmi in zgodovina jezika, vsebine pri književnosti pa temeljni pojmi iz literarne vede ter obvezna in izbirna besedila.

Katalogi znanja pri tem izpostavljajo pomembnost povezanosti ciljev, vsebin in dejavnosti, s poudarkom na bistvenem in pomenu sprotne spremljanja razvijanja zmožnosti/kompetenc, osmišljanju znanja in aktualizaciji. Izbirnost omogoča učiteljevo strokovno avtonomijo,

² Izraz dijak se uporablja za dijakinje in dijake

upoštevanje individualizacije in prilagajanje pouka učnim okoliščinam. Učitelj načrtuje potek in trajanje obravnave sklopov ter dejavnosti dijakov v svoji letni pripravi.

Ugotovitve in predlogi za posodobitve se nanašajo na naslednje kataloge znanja:

- Katalog znanja za slovenščino v nižjih poklicnih programih (155 ur)
<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/NPI/KZ-IK/katalog.htm>
- Katalog znanja za slovenščino v srednjih poklicnih programih (213 ur)
<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/SPI/KZ-IK/katalog.htm>
- Katalog znanja za slovenščino v srednjih strokovnih programih (476 ur)
<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/SSI/KZ-IK/katalog.htm>
- Katalog znanja za slovenščino poklicno-tehniških programih (276 ur)
<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/SSI/KZ-IK/katalog.htm>
- Katalog znanja za slovenščino kot drugi jezik v šoli z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – prilagoditve za SSI, SPI in PTI
<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/SSI/KZ-IK/katalog.htm>
<http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/SPI/KZ-IK/katalog.htm>

Ugotovitve analize

Katalog znanja za slovenščino v srednjih poklicnih programih

Nekateri programi imajo več katalogov znanja z različnim skupnim številom ur (tabela 1). Izbiro kataloga znanja določa predmetnik izobraževalnega programa. Pri navedbi skupnega števila ur v predmetniku oziroma katalogu znanja lahko pride do manjših odstopanj. Velja število ur v predmetniku, učitelj temu ustrezno prilagodi izvedbo kataloga znanja.

Katalog znanja za slovenščino v srednjih strokovnih programih

Procesno-razvojni in vsebinski sklopi jezikovnega pouka so enaki kot v UN za gimnazije, zato je treba ob posodabljanju upoštevati tudi ugotovitve iz analize UN za gimnazije (2020).

Po katalogih znanja za slovenščino poteka tudi **pouk slovenščine kot drugega jezika na dvojezičnem slovensko-madžarskem območju Prekmurja**. V poročilo so vključene ugotovitve strokovnega aktiva učiteljev slovenščine na Dvojezični srednji šoli Lendava.

Katalog znanja za slovenščino kot drugi jezik v šoli z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri – prilagoditve za SSI, SPI in PTI

V katalogu znanja niso vse vsebine in cilji natančno opredeljeni po ravneh izobraževanja oziroma po letnikih, ampak je KZ zasnovan odprto, tako da omogoča medpredmetno povezovanje, projektno delo, timsko poučevanje in tudi cilje in vsebine za odprti kurikulum.

Opomba:

V analizo ni bil vključen Katalog znanja Slovenščina v prilagojenih programih srednjega poklicnega izobraževanja z enakovrednim standardom za gluhe in naglušne in za dijake z govorno jezikovno motnjo

Predlogi za posodobitev

Katalogi znanja so ocenjeni kot pomemben dokument za načrtovanje pouka, cilje in vsebine je pri pouku mogoče doseči, didaktična priporočila in dejavnosti so razumljivo zapisani in določeni dovolj podrobno, da so učitelju v pomoč, omogočajo dovolj strokovne avtonomije in aktualizacijo. Standardi znanja, preverjanje in ocenjevanje so dobro zastavljeni, jasni in konkretni. Katalogi znanja so ustrezno in razumljivo napisani, prav tako so smiselno strukturirani (elementi/sestavine, povezanost).

i. Predlogi za kataloge znanja kot celoto:

- Še bolj izpostaviti vlogo in pomen znanja, obvladovanja slovenščine v spreminjajočih se sodobnih okoliščinah (slovenski jezik kot temeljna prvina državljske identitete, jezikovna samozavest v slovenskem knjižnem jeziku, kulturni in odnosni vidik, jezik v sodobnih družbenih okoliščinah in v digitalnem okolju; še bolj izpostaviti pomen moralnih vrednot in potrebo po kulturnem, spoštljivem komuniciranju v družbi).
- Kompetence se morajo prilagajati konkretnim dijakom (razredu/generaciji), ker je osebni stik z dijaki zelo pomemben.
- Podrobnejša strokovna navodila glede minimalnih standardov znanja in ocenjevanja dijakov s posebnimi potrebami (odločbe iz različnih oblik prilagoditev).
- Podrobnejše opredelitve glede dijakov tujcev.
- Vključiti v kataloge znanja ugotovitve in priporočila iz projektov (npr. Razvoj pismenosti).
- Kataloge znanja po vertikali terminološko posodobiti in poenotiti.

ii. Predlogi za jezikovni pouk:

- Posodobitev v skladu z novimi oblikami sporazumevanja, aktualne jezikovne okoliščine.
- Raba novih komunikacijskih kanalov (sms, messenger, whatsapp ...) – pozornost nameniti sodobnim digitalnim oblikam komuniciranja (npr. zaradi rabe slenga zelo slabi pravopisna zmožnost).
- Posodobiti usmeritve glede pouka besedilnih vrst – uradnih dopisov, ki so osnovna vrsta besedil, s katerimi dijaki srečujejo po končanem šolanju, vključitev novih tehnoloških možnosti in zahtev na delovnih mestih, kot so e-pošta, poročila, predstavitev poslovnih idej ipd.
- Jezikoslovni pojmi naj bodo podrobneje določeni.
- Večji poudarek razvijanju govorne zmožnosti dijakov (povečuje se število dijakov z govornimi primanjkljaji).

iii. Predlogi za književnost:

- Posodobiti in zmanjšati število književnih besedil.
- Še bolj izpostaviti potrebo po poglobljeni obravnavi besedil – usposobiti dijake za razmišljajoče in kritično branje.
- Uskladiti književna besedila po vertikali.

Sklepna misel

Večina učiteljev kataloge znanja za slovenščino za srednje strokovno, srednje poklicno, poklicno-tehniško in nižje poklicno izobraževanje ocenjuje kot ustrezne v vseh sestavinah.

Kot ustrezen, razumljiv in uporaben ocenjujejo tudi način zapisa.

Spremembe, ki jih predlagajo pri področju Jezik, so povezane s sodobnimi družbenimi in jezikovnimi okoliščinami – jezik v digitalnem okolju, novi načini sporazumevanja, večjezičnost, vedno več dijakov tujcev.

Spremembe, ki jih predlagajo pri področju Književnost, so zmanjšanje števila književnih besedil in posodobitev.

Za obe področji poudarjajo tudi pomen ozaveščanja o pomenu jezika in književnosti kot vrednote in dela identitete naroda in posameznika.

Za vse KZ navajajo tudi, da je potrebna usklajenost po vertikali in da ne gre zmanjševati zahtevnosti.

Madžarščina kot materinščina

Analiza KZ za madžarščino vključuje KZ za madžarščino kot materinščino v SPI ter KZ za madžarščino kot materinščino v SSI in PTI (tabela 2). V začetku leta 2021 je bil na SSSI potrjen tudi KZ za madžarščino kot materinščino v NPI, vendar se program ne izvaja, zato KZ ni smo analizirali. V analizi so sodelovale učiteljice iz aktiva učiteljev madžarščine na Dvojezični srednji šoli Lendava (DSŠL), kjer se izvajajo dvojezični programi.

Analiza je bila opravljena ločeno za KZ za SPI in KZ za SSI in PTI.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
MADŽARŠČINA I	213	SPI	2012/2013
MADŽARŠČINA I	213	SPI (prevod)	2012/2013
MADŽARŠČINA I	SSI 487 PTI 276	SSI in PTI	2012/2013
MADŽARŠČINA I	SSI 487 PTI 276	SSI in PTI (prevod)	2020/2021

Tabela 2: Madžarščina I

Povzetek predmetnih specifik

KZ sta zasnovana kot smiselno nadaljevanje UN za madžarščino v osnovni šoli, in omogočata prehodnost med programi oz. stopnjami srednješolskega izobraževanja (SPI – PTI).

Madžarščina je obvezni predmet in učni jezik v vseh srednješolskih programih, ki se izvajajo na Dvojezični srednji šoli Lendava. Dijaki se je učijo na ravni materinščine ali na ravni drugega jezika. Kot materinščina je temeljni splošnoizobraževalni predmet, pri katerem se dijaki usposablajo za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v madžarskem jeziku, razvijajo zavest o pomenu materinščine in madžarskega jezika na narodno mešanem območju Prekmurja, v matični državi in v EU.

Temeljni namen predmeta je razvijanje sporazumevalnih zmožnosti dijakov: poslušanja, govorjenja, branja in pisanja v madžarskem jeziku, spoznavanje madžarske književnosti, spoznavanje jezika poklica oz. stroke ter udeleževanje kompetenc vseživljenjskega učenja. V obeh katalogih znanj so posebej načrtovani cilji in standardi za jezikovno in književno vzgojo. Izbirnost (npr. na ravni književnih sklopov in samih besedil) omogoča učitelju avtonomijo, izvajanje diferenciacije in individualizacije ter prilagajanje pouka zanimanju in potrebam dijakov.

Ugotovitve in predlogi za posodobitve se nanašajo na naslednje kataloge znanja:

- **Katalog znanja za madžarščino kot materinščino za SPI (213 ur):**
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/SPI/KZ-IK/2012/KZ_SPI_MadzI_prevod.docx (KZ v slovenskem jeziku)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/SPI/KZ-IK/2012/KZ_SPI_MadzI_mad.doc (KZ madžarskem jeziku)
- **Katalog znanja za madžarščino kot materinščino za SSI (478 ur) in PTI (207 ur)**
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/Ssi/KZ-IK/2012/KZ_SSI_PTII_MadzI_prevod.docx (KZ v slovenskem jeziku)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/Ssi/KZ-IK/2012/KZ_SSI_PTII_MadzI_mad.doc (KZ v madžarskem jeziku)

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Katalog znanja za madžarščino kot materinščino za SPI

Aktiv učiteljev madžarščine na DSŠL meni, da je KZ sodoben, omogoča izbirnost in avtonomijo učitelja. Predlagajo usklajenost ciljev s cilji KZ za SSI in PTI in posodobitev didaktičnih navodil predvsem za uporabo metod in strategij formativnega spremljanja in inkluzije ter za razvijanje podjetnostne in digitalne kompetence.

Katalog znanja za madžarščino kot materinščino za SSI in PTI

Učitelji aktiva DSŠL menijo, da je KZ potreben prenove. Opažajo, da so v zadnjih letih izredno poslabšale jezikovne zmožnosti dijakov v madžarskem jeziku, kar je lahko delno posledica tudi njihove vse večje odvisnosti od pametnih naprav. Predlagajo zmanjšanje števila modulov, ker ker bi na ta način lahko več časa namenili usvajanju in poglobljanju vsebin. Predlagajo tudi uskladitev strokovne terminologije s terminologijo, ki jo uporabljajo učbeniki in večjo konkretizacijo standardov. Podobno kot pri KZ za SPI predlagajo posodobitev didaktičnih navodil predvsem za uporabo metod in strategij formativnega spremljanja in inkluzije ter za razvijanje podjetnostne in digitalne kompetence.

Madžarščina kot drugi jezik

Analiza KZ za madžarščino vključuje KZ za madžarščino kot drugi jezik v SPI ter KZ za madžarščino kot drugi jezik v SSI in PTI (tabela 3).

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
MADŽARŠČINA II	213	SPI drugi jezik	2012/2013
MADŽARŠČINA II	213	SPI drugi jezik (prevod)	2020/2021
MADŽARŠČINA II	SSI 487 PTI 276	SSI in PTI drugi jezik	2012/2013
MADŽARŠČINA II	SSI 487 PTI 276	SSI in PTI drugi jezik (prevod)	2020/2021

Tabela 3: Madžarščina II

Povzetek predmetnih specifik

V analizo vključena KZ sta zasnovana kot smiselno nadaljevanje UN za madžarščino kot drugi jezik v dvojezični osnovni šoli in omogočata prehodnost med programi oz. stopnjami srednješolskega izobraževanja (SPI – PTI). Analiza obeh katalogov je bila opravljena ločeno, posebej za programe SPI in programe SSI in PTI.

Na Dvojezični srednji šoli Lendava (DSŠL) se vsi srednješolski programi izvajajo dvojezično, madžarščina pa je obvezni učni predmet in tudi učni jezik pri ostalih učnih predmetih. Madžarščina kot učni predmet se poučuje v vseh programih in letnikih srednje šole na dveh ravneh, dijaki se je lahko učijo na ravni materinščine ali na ravni drugega jezika. Za uspešnejše napredovanje v tem (učnem) jeziku in boljše vključevanje v dvojezični pouk pri drugih predmetih se madžarščina kot drugi jezik za dijake, ki prihajajo z enojezičnih OŠ poučuje z delno zunanjo diferenciacijo.

V okviru predmeta madžarščina kot drugi jezik poteka predvsem učenje jezika s poudarkom na komunikaciji, dijaki pa dobijo tudi vpogled v madžarsko književnost, kulturo in zgodovino. Uresničevanje ciljev predmeta temelji predvsem na razvijanju kompetenc. Cilj predmeta je, da dijaki v programih SPI do konca 3. letnika dosežejo raven B1+ (z več kulturnozgodovinskega znanja) oziroma A1, v programih SSI in PTI pa do konca izobraževanja raven B2 oziroma A2 po Skupnem evropskem jezikovnem ogrodju. (Raven je določena glede na število ur predmeta v srednjem in osnovnošolskem izobraževanju.)

Ugotovitve in predlogi za posodobitve se nanašajo na naslednje kataloge znanja:

- **Katalog znanja za madžarščino kot drugi jezik za SPI (213 ur)**
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/SPI/KZ-IK/KZ-madzarscina_ii_spi-2020.pdf (KZ v slovenskem jeziku)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/SPI/KZ-IK/2012/KZ_SPI_MadzII_madz.doc (KZ v madžarskem jeziku)

- **2. Katalog znanja za madžarščino kot drugi jezik za SSI (478 ur) in PTI (207 ur)**
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2021/programi/Ssi/KZ-IK/KZ-madzarscina_ii_ssi_pti-2020.pdf (KZ v slovenskem jeziku)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2020/programi/SSI/KZ-IK/2012/KZ_SSI_PTII_MadzII_mad.doc (KZ madžarskem jeziku)

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Katalog znanja za madžarščino kot drugi jezik za SPI

Aktiv učiteljev madžarščine na DSŠL ocenjuje, da je KZ za madžarščino kot drugi jezik v srednjem poklicnem izobraževanju (SPI) potreben prenove. Glede na aktualne jezikovne okoliščine predlagajo spremembe glede zapisa splošnih ciljev z željo, da bi bili ti uresničljivi tudi v praksi. Menijo, da so v KZ cilji primerno in razumljivo zastavljeni, vendar na vseh štirih sporazumevalnih področjih manjka zapis glede razvijanja kompetenc pri jeziku poklica oz. stroke. Glede ciljev vezanih na poučevanje z delno zunanjo diferenciacijo so mnjenja, da so le-ti v katalogu ustrezno označeni, vendar predlagajo, da se podrobneje razdelajo. To predlagajo tudi v primeru poučevanja brez zunanje diferenciacije. Predlagajo še natančnejšo opredelitev standardov znanja, oziroma, da se določi minimalni standard za vsak letnik posebej. Navajajo tudi posodobitev didaktičnih priporočil, predvsem za uporabo metod in strategij formativnega spremljanja in inkluzije ter za razvijanje podjetnostne in digitalne kompetence.

Katalog znanja za madžarščino kot drugi jezik za SSI in PTI

Aktiv učiteljev madžarščine na DSŠL ocenjuje, da je KZ za madžarščino kot drugi jezik v SSI in PTI dobro zasnovan, sodoben in je potreben le manjše prenove. Izpostavile so, da katalog vsebuje zapis splošnih in operativnih ciljev, navaja cilje za razvijanje komunikacijskih namenov in pojmovnih sklopov na vseh štirih sporazumevalnih področjih, cilje za razvijanje in usvajanje jezikovnih znanj in zmožnosti, kot tudi cilje in vsebine, ki so pomembni pri književni vzgoji. Cilji, vezani na poučevanje dijakov z zunanjo diferenciacijo so v KZ ustrezno označeni. Navajajo, da na sporazumevalnih področjih manjka zapis glede razvijanja kompetenc pri jeziku poklica oz. stroke. Predlagajo spremembe na področju književne vzgoje, predvsem glede aktualizacije besedil, kot tudi nekatere spremembe in konkretniji zapis v primeru tematski sklopov. Menijo, da so minimalni standardi znanja ustrezno zastavljeni, predlagajo pa natančnejšo opredelitev standardov znanja po posameznih letnikih. Navajajo še, da si želijo tudi posodobitev didaktičnih navodil, predvsem za uporabo metod in strategij formativnega spremljanja in inkluzije ter za razvijanje podjetnostne in digitalne kompetence.

Italijanščina kot materinščina in kot drugi jezik za programe, ki se izvajajo na narodno mešanem območju Slovenske Istre

Analiza KZ za italijanščino vključuje KZ za italijanščino kot materinščino v SSI in PTI ter KZ za italijanščino kot drugi jezik za programe, ki se izvajajo na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre materinščino v SSI in PTI (tabela 4).

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	OPOMBA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
ITALIJANŠČINA	487	SSI; materni jezik	2009/2010
ITALIJANŠČINA	487	SSI; materni jezik (prevod)	2009/2010
ITALIJANŠČINA	175 do 280	PTI; materni jezik (prevod)	2003/2004
ITALIJANŠČINA	175 do 280	PTI; materni jezik	2003/2004
ITALIJANŠČINA		kot drugi jezik v šolah s slovenskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre za izobraževalne programe NPI, SPI, SSI in PTI	2010/2011

Tabela 4: Italijanščina kot materinščina

Povzetek predmetnih specifik italijanščine kot materinščine

KZ izhaja iz osnovnošolskega programa in spodbuja razvijanje deklarativnega in procesnega znanja ter z njimi povezanimi zmožnostmi višje zahtevnostni ravni.

Dijaki na tej stopnji razvijajo sporazumevalno zmožnost, ustrezno sprejemajo in tvorijo besedila ter razvijajo zmožnost učinkovite uporabe strategij načrtovanja, samopreverjanja in samovrednotenja.

Pristop k različnim besedilnim vrstam omogoča (pre)oblikovanje pojmov in konceptov, ki jih dijak usvaja s pomočjo lastnega razmišljanja in s pridobivanjem znanja v okviru učnega procesa.

Kognitivni procesi, ki se udeležujejo pri analizi besedil, spodbujajo dijakovo zmožnost vrednotenja besedil in kritičnega razmišljanja v odnosu do lastnih izkušenj in pričakovanj. V srednjem strokovnem izobraževanju dijaki razvijajo tudi odnos do pridobljenega znanja, literarno zmožnost ter druga znanja na zgodovinskem, kulturnem in socialnem področju.

Na tej stopnji torej dijaki nadaljujejo z odkrivanjem in ustvarjalnim preizkušanjem raznolikih oblik jezikovnega izražanja glede na lastne potrebe, čustvovanja, pričakovanja, kritično razmišljanje o sebi, drugih, o svetu. Spodbujajo in razvijajo sporazumevalno zmožnost tudi v njenih ustvarjalnih in poetičnih sestavinah, kar dijakom omogoča sicer skromnejše, vendar stvarne in estetske dosežke.

Ugotovitve in predlogi za posodobitve se nanašajo na naslednje KZ:

- **Katalog znanj italijanščine kot maternega jezika v programih srednjega**

strokovnega izobraževanja (SSI) z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre (IS) – 487 ur

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/Ssi/KZ-IK/ess_catalogo_sapere_italiano_ssi.doc

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/Ssi/KZ-IK/katalog_znanja_ssi_ita1_prevod_neva_secerov.doc (PREVOD)

- **Katalog znanj italijanščine kot materne jezika v programih srednjega poklicnega izobraževanja (PTI) z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre (IS) – 175 do 280 ur**

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/noviKZ/PTI_ita_mj.htm

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/noviKZ/PTI_ita175-280mj.htm (prevod)

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

KZ za italijanščino v srednjih šolah z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju Slovenske Istre so še vedno aktualni, sodobni in ustrezno oblikovani.

Cilji KZ se nadgrajujejo, prepletajo in poglobljajo. Učitelji opozarjajo na močno vertikalno povezavo z operativnimi cilji, ki jih obravnava UN italijanščine za OŠ z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre.

Splošni in operativni cilji KZ so uresničljivi in korektno zastavljeni, sledijo potrebam sodobnega časa, omogočajo avtonomijo učitelja in aktivno sodelovanje dijakov in dijakinji. KZ so odprti in učiteljem omogočajo odziv na aktualne dogodke, potrebe učencev in potrebe sodobnega časa. KZ spodbujajo razvoj kritičnega mišljenja in omogočajo sodelovalno reševanje problemov in delo z viri. KZ eksplicitno izpostavljajo medpredmetno povezovanje in spodbujajo uporabo IKT in različnih didaktičnih pristopov.

Vsebine KZ omogočajo uresničevanje specifičnih ciljev, oblikujejo narodno in kulturno identiteto učencev ter vzpodbujajo k uresničevanju medkulturnega dialoga v evropski in svetovni perspektivi. V zvezi s tem bi lahko bili operativni cilji pri jezikovnih zmožnosti (branje, pisanje) bolj enotni in manj razpršeni. Učitelji predlagajo tudi izbiro več književnih del iz sodobne književnosti, posledično pa osredotočanje samo na najbolj značilna in aktualna besedila starejše italijanske in svetovne književnosti.

KZ predvideva cilje in dejavnosti, ki omogočajo uporabo elementov formativnega spremljanja (zastavljanje kriterijev uspešnosti, zbiranje dokazov, učenčeva in učiteljeva povratna informacija, samovrednotenje in vrstniško vrednotenje). V zvezi s tem bi bila potrebna samo bolj natančna operacionalizacija načinov izvajanja navedenih ciljev in dejavnosti v okviru formativnega spremljanja.

KZ spodbujajo in omogočajo individualizacijo, učenje z raziskovanjem in druge sodobne didaktične koncepte. Poleg tega bi bilo vsekakor zaželeno vključiti najbolj sodobna priporočila, ki so jih strokovnjaki razvili v zadnjem desetletju.

Povzetek predmetnih specifik italijanščine kot drugega jezika na narodno mešanem območju Slovenske Istre

Katalog znanja za italijanščino kot drugi jezik v slovenskih šolah na narodno mešanem območju Slovenske Istre (za izobraževalne programe nižjega poklicnega izobraževanja NPI, srednjega poklicnega izobraževanja SPI, srednjega strokovnega izobraževanja SSI in srednjega poklicno – tehniškega izobraževanje PTI) je veljaven od 2010.

Minimalni obseg ur glede na različne ravni izobraževalnih programov nižjega (128 ur), srednjega poklicnega (164 ur), srednje strokovnega (262 ur) in poklicno-tehniškega izobraževanja (136 ur), ki še zagotavlja uresničevanje zastavljenih ciljev in doseganje minimalnih standardov znanja, opredeljenih v katalogu.

Cilji in vsebine se nadgrajujejo. Cilji so opredeljeni kot znanja, zmožnosti in učne strategije. V katalogu so priporočene tako splošne kot tudi strokovne teme. V didaktičnih priporočilih so podane usmeritve za izvajanje pouka jezika stroke. Pričakovana raven znanja italijanščine kot drugega jezika na narodno mešanem območju Slovenske Istre je za nižje poklicno izobraževanje A1., srednje poklicno izobraževanje A2+, za srednjega strokovnega izobraževanja in srednjega poklicno – tehniškega izobraževanje A2+/ B1(priprava na PM) po Skupnem evropskem jezikovnem okviru.

Ugotovitve in predlogi za posodobitve se nanašajo na naslednje KZ:

- **Katalog znanj za italijanščino kot drugi jezik na narodno mešanem območju Slovenske Istre**

http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/Ssi/KZ-IK/kz_tj_in_drugi_ssi_in_pti_408.doc

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Iz odgovorov učiteljev italijanščine kot drugega jezika na narodno mešanem območju Slovenske Istre v programih SPI, SSI in PTI na vprašanja iz vodene razprave ugotavljamo, da je KZ za italijanščino kot drugi jezik odprt in učitelju omogoča avtonomijo pri načrtovanju in izvedbi pouka. Po mnenju učiteljev bi bilo potrebno dodati cilje za razvijanje digitalne kompetence. Predlagajo, da se cilje, ki so uresničljivi pri pouku na daljavo, posebej označi. Predlagajo objavo novih, sodobnejših primerov nalog v prilogi.

Glede na rezultate splošnega dela vprašalnika o Katalogu znanja za italijanščino kot drugi jezik na narodno mešanem območju Slovenske Istre v programih NPI, SPI, SSI in PTI ter rezultate vodene razprave ugotavljamo, da je KZ za italijanščino kot drugi jezik v veliki meri ustrezen, predlagane so manjše posodobitve. Te se nanašajo na področja operativnih ciljev (posodobiti cilje za razvijanje digitalne kompetence, dodati komunikacijske funkcije), preverjanja in ocenjevanja znanja (dodati primere in druge načine ocenjevanja) in primerov nalog.

Matematika

Pri predmetu matematika so bili v analizo vključeni katalogi znanja za matematiko v NPI, SPI, SSI in PTI (tabela 5). Analiza je bila opravljena za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse KZ in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
MATEMATIKA	157	NPI	2007/2008
MATEMATIKA	213	SPI	2007/2008
MATEMATIKA	206 do 242	PTI	2007/2008
MATEMATIKA	383 do 408	SSI	2007/2008

Tabela 5: Matematika

Povzetek predmetnih specifik

KZ za vse srednješolske programe so nadgradnja in poglobljanje UN za matematiko v osnovni šoli. Zasnovani so na način, da omogočajo prehodnost med programi oz. stopnjami srednješolskega izobraževanja.

Ugotovitve in predlogi za posodobitve se nanašajo na naslednje kataloge znanja:

- Katalog znanja za matematiko v nižjih poklicnih programih (157 ur)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2008/programi/drugi_del/NPI/KZ-IK/NPI_KZ_MAT_157.pdf
- Katalog znanja za matematiko v srednjih poklicnih programih (213 ur)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2010/programi/SPI/KZ-IK/SPI_KZ_MAT_213.pdf
- Katalog znanja za matematiko v srednjih strokovnih programih (206 do 242)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/Ssi/KZ-IK/KZ_MAT_PTI_206_242.pdf
- Katalog znanja za matematiko v poklicno-tehniških programih (383 do 408)
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2012/programi/Ssi/KZ-IK/KZ_MAT_SSI_383_408.pdf

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

V zapisu ključnih ugotovitev, se vsi zapisi nanašajo na vse štiri kataloge znanja za matematiko. Ob ugotovitvah, ki se nanašajo na točno določen izobraževalni program, je to posebej zapisano. Analiza rezultatov anketnega vprašalnika ter rezultati vodene diskusije kažejo, da so učitelji zadovoljni z obstoječimi katalogi znanja za matematiko v SSI, PTI, SPI in NPI.

Učitelji menijo, da so operativni cilji zapisani/podani tako, da na omogočajo uresničevanje. Kot Izpostavili so dve okoliščini zaradi katerih prihaja do ovir pri uresničevanju: premajhno število ur matematike v 4. letniku SSI oz. 2. letniku PTI ter nezanemarljiv delež dijakov s posebnimi potrebami oz. dijakov tujcev v nekaterih šolah ali. Glede zahtevnost ciljev ni pravila. Menijo,

da je zahtevnost ciljev v KZ za NPI in SPI v določenih programih previsoka, obenem pa opozarjajo na premajhno zahtevnost v SSI zlasti v programih kot so npr. farmacevtski tehnik n elektrotehnik) v luči nadaljevanja izobraževanja.

Učitelji predlagajo večjo izbirnost vsebin, saj je v nekaterih programih večji poudarek na znanju matematike, ki je potrebno za razvijanje strokovnih znanj, kot v drugih programih.

Med učitelji prevladuje mnenje, da operativni cilji in vsebine deloma sledijo potrebam sodobnega časa in vključujejo ustrezna znanja, vendar na prenizki težavnostni stopnji za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje dijakov.

Med vodenim razgovorom z učitelji smo ugotovili, da učitelji z dolgoletno prakso v načrtovanje pouka redko vključujejo ključne kompetence za vseživljenjsko učenje kot so zapisane v KZ (npr. podjetnostno in digitalno kompetenco). V pouk vključujejo kompetence 21. stoletja, ki izhajajo iz DigComp in EntreComp.

Metodična in didaktična priporočila so eden od elementov, za katerega učitelji menijo, da je potreben del KZ. Ker se to področje spreminja hitreje kot se izvaja prenova kataloga znanja predlagajo, da so v katalogu znanja zapišejo bolj podrobna, poglobljena in sodobnejša priporočila (tudi s konkretnimi primeri) z možnostjo dopolnitve in posodobitve.

Po mnenju učiteljev je rubrika preverjanje in ocenjevanje znanje zapisana preveč zaprto in učitelju ne omogoča izbire raznolikih oblik vrednotenja znanja.

Tuji jezik I

Pri predmetu Tuji jezik I so bili v analizo vključeni KZ za tuji jezik v SPI, SSI in PTI (tabela 6). Analiza je bila opravljena za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse kataloge znanja in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
TUJI JEZIK		SPI, SSI in PTI	2011/2012

Tabela 6: Tuji jezik I

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Analiza rezultatov anketnega vprašalnika ter rezultati vodene diskusije kažejo, da so učitelji zadovoljni z obstoječim KZ za tuji jezik I. V nadaljevanju navajamo predloge za posodobitve pri nekaterih elementih iz KZ.

Učitelji na splošno nimajo težav z uresničljivostjo ciljev, pri tem jih občasno ovirajo le objektivni dejavniki (t.j. nizka realizacija zaradi praktičnega usposabljanja z delom pri delodajalcu (PUD) ipd.).

Zahtevnost ciljev in standardov je primerna, vendar pa zaradi heterogenosti populacije za nekatere dijake prezahtevna (dijaki s posebnimi potrebami, tujci, ipd.), za kar znaten delež (predvsem v programih SSI) pa premalo zahtevna, kar med drugim kažejo tudi rezultati poklicne mature. Vzrok za to gre iskati v specifičnosti vpisa v nekaterih programih (npr. ekonomski tehnik, predšolska vzgoja), saj se v nekatere od teh programov tradicionalno vpisujejo otroci z boljšim osnovnošolskim uspehom, ne gre pa prezreti tudi dejstva, da je prenovljeni učni načrt za angleščino v osnovni šoli iz leta 2016 na novo določil izhodno raven znanja po Skupnem evropskem jezikovnem okviru (2011), in sicer A2/B1. Izražena je bila želja, da se zahtevnost ciljev in standardov nekoliko zviša, še zlasti v luči lažjega nadaljevanja šolanja dijakov na terciarni stopnji.

Učitelji so obstoječi KZ ocenili kot sodobnega, vendar pogrešajo opredelitev/umestitev novejših okvirjev kompetenc kot so npr. digitalna, podjetnostna, ipd. Po njihovem mnenju KZ omogoča vključevanje dijakov v poklicno in družbeno življenje, je odprt in učitelju pušča dovolj strokovne avtonomije. Menijo, da bi lahko cilje in standarde zapisali nekoliko bolj podrobno kot pomoč učiteljem začetnikom.

Učitelji želijo tudi nekoliko konkretnejša, posodobljena in razširjena didaktična priporočila ter pri tem večje upoštevanje specifik populacije, ki se vključuje v programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja. Poseben izziv na področju didaktike predstavlja predvsem pouk jezika stroke, kjer pričakujejo več podpore tako v KZ kot v obliki različnih usposabljanj.

Prav tako so učitelji prvega tujega jezika izrazili potrebo in pričakovanje po večji prisotnosti obveznega drugega tujega jezika, saj se jim znanje le-tega zdi potrebno, še zlasti znanje sosedskih jezikov v obmejnih območjih.

Drugi tuji jezik

Pri predmetu Drugi tuji jezik so bili v analizo vključeni KZ za tuji jezik v SPI, SSI in PTI (tabela 7). Analiza je bila opravljena za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse KZ in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
DRUGI TUJI JEZIK	30 do 270	SPI, SSI in PTI	2007/2008

Tabela 7: Drugi tuj jezik

Povzetek predmetnih specifik

KZ za drugi tuji jezik je od leta 2007 veljaven v izobraževalnih programih SPI, SSI in PTI. Namenjen je pouku kateregakoli drugega tujega jezika v obsegu od 30 do 270 ur. Velja za vse druge tuje jezike, ki se poučujejo v teh programih kot predmet v obveznem delu predmetnika ali kot predmet v odprtem kurikulumu. Zaradi tega je zasnovan modularno. Vsak od skupno devetih modulov obsega 30 ur, skupaj 270 ur. Cilji in vsebine v posameznih modulih se nadgrajujejo. Cilji so opredeljeni kot znanja, zmožnosti in učne strategije. V katalogu so priporočene tako splošne kot tudi strokovne teme. V didaktičnih priporočilih so podane usmeritve za izvajanje pouka tujega jezika stroke. V prilogi kataloga so primeri nalog oz. dejavnosti za posamezni modul. Pričakovana raven znanja drugega tujega jezika je pri 120 urah pouka A1, pri 270 urah A2 po Skupnem evropskem jezikovnem okviru.

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Iz odgovorov učiteljev drugega tujega jezika (nemščine, angleščine in italijanščine) v programih SPI, SSI in PTI na spletni vprašalnik ter na vprašanja iz vodene razprave ugotavljamo, da je KZ za drugi tuji jezik odprt in učitelju omogoča avtonomijo pri načrtovanju in izvedbi pouka. Modularna zasnova je ustrezna. Po mnenju učiteljev bi bilo potrebno dodati cilje za razvijanje digitalne kompetence ter dodatno zapisati komunikacijske funkcije po posameznih vsebinah. Cilje, ki so uresničljivi pri pouku na daljavo, bi označili. Področju preverjanje in ocenjevanje bi dodali opise drugih načinov ocenjevanja ter primere ustnega in pisnega ocenjevanja po posameznih sporazumevalnih spretnostih. Primere nalog v prilogi bi obdržali, vendar posodobili.

Glede na rezultate splošnega dela vprašalnika o Katalogu znanja za drugi tuji jezik v programih SSI in PTI, rezultate vodene diskusije med učitelji in povratnih informacij članic predmetno-razvojne skupine za nemščino ugotavljamo, da je KZ za drugi tuji jezik v nekaterih delih ustrezen, predlagane so posodobitve na področjih operativnih ciljev, medpredmetnega povezovanja, didaktičnih priporočil, individualizacije in diferenciacije, standardov znanja, jezika stroke ter preverjanja in ocenjevanja znanja.

Zgodovina

Analiza KZ a zgodovino vključuje KZ za zgodovino v programih SSI in PTI (tabela 8). Analiza se nanaša tudi na KZ, ki je prilagojen za dvojezično slovensko-madžarsko izvajanje in na KZ za izvajanje v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju v Slovenski Istri. Opravljena je bila za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse KZ in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
ZGODOVINA	103	SSI in PTI; program Predšolska vzgoja: predvideni so še izbirni sklopi v obsegu 33 ur	2007/2008
ZGODOVINA	103	SSI in PTI; prilagojen za dvojezično slovensko-madžarsko izvajanje	2008/2009
ZGODOVINA	103	SSI in PTI; prilagojen za izvajanje v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju v Slovenski Istri	2008/2009

Tabela 8: Zgodovina

Povzetek predmetnih specifik

KZ za zgodovino obsega 103 ure in dodatnih 5 do 126 ur izbirnih vsebin, ki so razdeljene v tematske sklope in se navezujejo na poklicno usmeritev dijaka. Njihovo realizacijo se še posebej priporoča v določenih specifičnih programih (npr.: turizem), število ur pa lahko glede na posamezni program tudi variira.

KZ je zasnovan tako, da vsebuje uvod, udejanjanje kompetenc pri predmetu, splošne cilje predmeta, potem pa sledijo obvezni, obvezno izbirni del in izbirni del. V katalogu so zapisani tudi odnosni cilji, vezani na posamezne sklope, minimalni standardi, didaktična priporočila, ocenjevanje in znanja izvajalcev.

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Pri procesnih ciljih (veščine, kompetence) je potrebno vključevati več prečnih, vseživljenjskih veščin, dodati ključne kompetence glede na priporočila Sveta EU iz leta 2018 ter dodati veščine zgodovinskega načina mišljenja. Prav tako je treba posodobiti odnosne cilje (vrednote) z vidika treh sklopov človekovih pravic (politične, civilne, socialne).

Pri posodobitvi učnih vsebin je predlagano, da se bolj povežeta obvezni in obvezno izbirni del (dodati natančna didaktična navodila, kako to izvajati) v nove, krajše tematske sklope, pri izbirnih temah (sklopih) pa bi veljalo nekatere še dopolniti ali jih zapisati na novo (npr.: Epidemije skozi zgodovino). Okrepiti je treba teme iz slovenske zgodovine po osamosvojitvi Slovenije in temi iz antične zgodovine ter zgodovine 20. stoletja umestiti v obvezni del. Prav tako je potrebno posodobiti didaktična priporočila (npr.: z vidika drugih načinov ocenjevanja) ter posodobiti didaktično terminologijo v kurikularnem dokumentu.

Učitelji pozitivno ocenjujejo izbirnost tem (glede na poklicno usmeritev dijakov), izpostavili so težavo pri PTI, kjer zaradi skromnega števila ur le težko dosegajo standarde znanja.

Geografija

Analiza KZ za geografijo vključuje kataloge znanja za geografijo v programih SSI in PTI (tabela 9).

KZ za geografijo obsega 68 ur in dodatnih 68 ur, če se predmet izvaja dve leti. Analiza se nanaša na KZ, ki je prilagojen za dvojezično slovensko-madžarsko izvajanje in na KZ za izvajanje v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju v Slovenski Istri.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
GEOGRAFIJA	68	SSI in PTI; program Predšolska vzgoja: predvidene so še dodatne izbirne vsebine v obsegu 68 ur	2007/2008
GEOGRAFIJA	68	SSI in PTI; prilagojen za dvojezično slovensko- madžarsko izvajanje	2008/2009
GEOGRAFIJA	68	SSI in PTI; prilagojen za izvajanje v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju v Slovenski Istri	2008/2009

Tabela 9: Geografija

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Struktura obstoječega KZ (opredelitev predmeta, splošni cilji, operativni cilji in vsebine, standardi znanja in minimalni standardi znanja, didaktična priporočila, materialni pogoji za izvedbo pouka, znanja izvajalcev) je po mnenju učiteljev ustrezna. Predlagajo ponoven razmislek glede umestitve odnosnih ciljev, ki so razdeljeni na posamezne sklope oziroma zapisani ločeno od učnih ciljev in priporočenih dejavnosti.

Po mnenju učiteljev so vsebine KZ ustrezno strukturirane in je jasno, kaj in kako naj obravnavajo pri pouku. Cilji so dobro uravnoteženi glede na to, ali gre za razvijanje znanja ali veščin. KZ omogoča avtonomijo učitelja in vključevanje sodobnih spoznanj.

Glede na zapisano ugotavljamo, da pri posodabljanju ni potrebno v večji meri spreminjati elementov in vsebine KZ, priporočamo pa ponovni premislek o uvedbi naslednjih sprememb in dopolnitev:

- čeprav je KZ dokaj odprt (ne glede na to, da nima izbirnost), bi bila izbirnost ciljev koristna in nujna,

- da so zlasti koristni operativni cilji in (minimalni) standardi, ostali elementi manj, zato je potrebno premisliti o njihovi konkretizaciji in nadgradnji,
- didaktična priporočila so premalo konkretna in delno zastarela, kar je pri posodabljanju nujno dopolniti,
- Glede na obseg ciljev in dejstvo, da se po tem KZ poučuje v glavnem v le enem letniku v obsegu 68 ur, bi bilo koristno že ob enaki (obstoječi) zasnovi KZ nekatere cilje označiti kot izbirne.

Fizika

Analiza KZ za fiziko vključuje kataloge znanja za fiziko v programih SSI in PTI (tabela 10). Obstoječi katalog je identičen za SSI in PTI.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
FIZIKA	68	SSI in PTI	2007/2008
FIZIKA	105	SSI in PTI	2008/2009
FIZIKA	136	SSI in PTI; za programe s področja mehatronike	2007/2008
FIZIKA	140	SSI in PTI	2008/2009

Tabela 10: Fizika

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Glede na rezultate splošnega dela vprašalnika o KZ za fiziko v programih SSI in PTI, rezultate vodene diskusije med učitelji in povratnih informacij članic predmetno-razvojne skupine za fiziko ugotavljamo, da je KZ za fiziko ustrezen.

Predlagamo razmislek glede opredelitve minimalnih standardov. Menimo, da ni potrebno opredeljevati standarde, ki presegajo minimalne, naj po to prepuščeno učiteljem.

Predlagamo posodobitve na področju ciljev; naj bo izbor ciljev, glede na razpoložljivo število ur in poklicno usmerjenost, bolj vidno zapisan. Jasno naj bo zapisano, kaj so zavezujoče zahteve KZ in kaj so v KZ zapisana priporočila, ki niso zavezujoča. Predlagamo, da se UN in KZ poenotita glede oblike oz. elementov (npr. zapis minimalnih standardov, dodatna pojasnila/opise pod zapisanimi cilji, ob ciljeh zapisani še primeri dejavnosti za pouk in priporočila, itd.)

Kemija

Analiza KZ za kemijo vključuje KZ za kemijo v programih SSI in PTI (tabela 11).

Opravljen je bila tudi analiza za KZ za programe biotehničnega področja. Opravljen je bila za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse KZ in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
KEMIJA	68	SSI in PTI	2007/2008
KEMIJA	105	SSI in PTI	2008/2009
KEMIJA	170	SSI in PTI; za programe biotehniškega področja	2007/2008

Tabela 11: Kemija

Ugotovitve analize in predlogi za posodobitve

Glede na rezultate splošnega dela vprašalnika o KZ za kemijo v programih SSI in PTI, rezultate vodene diskusije med učitelji in povratnih informacij članic predmetno-razvojnne skupine za kemijo ugotavljamo, da je KZ za kemijo ustrezno strukturiran in je jasno, kaj in kako naj učitelji obravnavajo pri pouku.

Odprtost ciljev in priporočenih dejavnosti v KZ za kemijo (za 68, 105, 170 ur) omogočajo učitelju/icam prilagajanje pouka aktualnim dogodkom v vsakdanjem življenju in tudi na poklicnem področju, še posebej pohvalna je razdelitev ciljev na tri ključne vsebinske sklope: Pogled v svet snovi, Kemija in okolje, Kemija v prehrani. Katalogi znanja so dobro gradivo za načrtovanje pouka, cilje in vsebine je pri pouku mogoče doseči, didaktična priporočila in dejavnosti so razumljivo zapisani in določeni dovolj podrobno, da so učitelju v pomoč, omogočajo dovolj strokovne avtonomije in aktualizacije

Predlagamo razmislek glede:

- Ustrezne nadgradnje operativnih ciljev glede na obseg ur (68, 105, 170)
- Dodatnih izbirnih vsebinskih sklopov (specifika potrebnih znanj iz kemije v posameznih programih, nabor 5-7 izbirnih sklopov, po zgledu učnega načrta za kemijo v gimnazijah)
- poudarka ciljev vezanih na prečne veščine oz. integrirane ključne kompetence, prečne veščine (npr. učenje učenja), digitalne kompetence; učenje na daljavo - integriran pouk ...
- Dodatnih navodil za učitelja začetnika
- Opredelitve minimalnih standardov (ker je veliko otrok z odločbami).
- Natančnejšega zapisa didaktičnih priporočil za različne oblike preverjanja in ocenjevanja znanja, tako za izvajanje formativnega spremljanja ter za razvijanje prečnih veščin (digitalne kompetence, kritično mišljenje, učenje učenja ...)

Biologija

Analiza KZ za biologijo vključuje KZ za biologijo v programih SSI in PTI (tabela 12). Opravljena je bila tudi analiza za KZ za programe biotehničnega področja. Opravljena je bila za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse KZ in predlogi za posodobitve.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	OPOMBA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
BIOLOGIJA	68/105/140/170	SSI in PTI; program Predšolska vzgoja: v obsegu 68 ur je predviden še dodatni izbirni sklop Primerjava strukture in funkcije živih bitij	2007/2008

Tabela 12: Biologija

Ugotovitve analize

Glede na rezultate splošnega dela vprašalnika o Katalogu znanja za biologijo v programih SSI in PTI, rezultate vodene diskusije med učitelji in povratnih informacij članic PRS za biologijo ugotavljamo:

- katalog ima bistvene elemente (npr. splošne cilje operativne cilje, pričakovane dosežke/standarde znanja);
- ostali elemneti sodijo bolj na področje priporočil, vezanih na strokovno avtonomijo;
- poglobitve težave pri pouku biologije izhajajo iz zmanjšane obsega ur in položaja predmeta v programih SSI/PTI, SPI in NPI ter nekonsistentne predhodne biološke vsebinske vertikale iz osnovne šole;
- poleg tega niso zagotovljeni ustrezni materialni in kadrovski pogoji (učiteljica/učitelj biologije in laborant/laborantka) v programih NPI in SPI, kjer so vključeni deli biologije v drug predmet;
- tudi na področju SSI večinoma niso urejeni materialni pogoji in nimajo zagotovljene laborantke/laboranta za izvedbo bioloških eksperimentov in preučevanja delovanja biocenoz v ekosistemih;
- posledično večinoma ni možno realizirati vseh tem in doseči razumevanja vseh ciljev in pričakovanih dosežkov/standardov znanja obveznega dela KZ;
- izbirni del KZ je večinoma spregledan, ker v mnogih programih biologiji poleg obveznega programa ni namenjenih ur za obravnavo izbirnih modulov (34-68 urnih). To je poleg časa tudi ena od omejitev za vključevanje sodobnih spoznanj, pristopov in razvijanje procesnih ciljev;

- glede na razvoj in naraščanje potreb po znanju biologije je treba zagotoviti ustrezen obseg ter materialne in kadrovske pogoje za izvedbo in KZ v SSI dopolniti (npr. z evolucijo in genetiko) in posodobiti (obvezni in izbirni del) glede na zasnovo sodobnega biološkega izobraževanja. Enako velja tudi za biologijo v SPI in NPI (biološki del, ki ga je PS za biologijo prispevala za vključitev v predmet naravoslovje ter družboslovje in naravoslovje);
- nujno bo treba zagotoviti spoznavanje in uporabo metod, ki vodijo do razumevanja bioloških spoznanj, kot so opazovanje in eksperimentiranje (v skladu z etiko, odgovornim in varnim ravnanjem) ter celostno interpretacijo podatkov o kompleksnih živih sistemih, ter njihove omejitve.

Predlogi za posodobitve

Ob morebitnem posodabljanju je glede na potrebe in pomen biološkega znanja treba najprej:

- preiti na sistemski pristop, zagotoviti razumevanje evolucijske teorije in evolucije življenja na Zemlji, obravnavo soodvisnih biotskih procesov v posodobljeni biologiji pa postaviti v perspektivo evolucije in zagotoviti postopnost razvijanja razumevanja temeljnih bioloških konceptov v celotni biološki vsebinski vertikali (osnovne in srednje šole);
- KZ za biologijo glede na razvoj in potrebe po znanju dopolniti (NPR. z evolucijo in genetiko) in posodobiti (več konkretnih predlogov glej v Poročilu evalvacije KZ za biologijo v programih poklicnega izobraževanja) v skladu z zasnovo sodobnega biološkega izobraževanja;
- zaradi povezanosti, nadgrajevanja in poglobljanja znanja na višjih stopnjah izobraževanja ter prehajanja med programi treba zagotoviti, da PS za biologijo skladno z zasnovo sodobnega biološkega izobraževanja poleg KZ za biologijo posodobi tudi biološki del, ki ga je prispevala za priključitev v druge predmete, ali včlenitev v strokovnoteoretične module.

Dodatni predlogi:

- na sistemski ravni zagotoviti (vrniti) ustrezen obseg predmetu v SSI/PTI ter vrniti položaj in obseg predmetu v SPI;
- formalno zagotoviti (povrniti) materialne pogoje (prostor in opremo in pripomočke za biološko eksperimentalno delo in raziskovanje delovanja biocenoz v ekosistemih) ter
- zagotoviti kadrovske pogoje (poleg učiteljice/učitelja biologije tudi formalno zagotoviti tudi laborantko/laboranta) za izvedbo pouka biologije;
- tudi v primeru, da je del biologije priključen v drug predmet (npr. v predmet družboslovje in naravoslovje v NPI), zagotoviti učiteljico/učitelja biologije, laboranta/laborantko ter materialne pogoje za realizacijo biološkega eksperimentalnega dela;
- za izvedbo biološkega dela v primeru, da je včlenjen v strokovnoteoretični modul, je treba za poučevanje biološkega dela zagotoviti učiteljico/učitelja biologije, laboranta/laborantko ter materialne pogoje za realizacijo biološkega eksperimentalnega dela.

Športna vzgoja

V analizi smo obravnavali tri kataloge znanj (tabela 13):

- KZ za nižje poklicno izobraževanje,
- KZ za srednje poklicno izobraževanje in
- KZ za srednje strokovno in srednje poklicno-tehniško izobraževanje.

Analiza KZ za športno vzgojo je bila opravljena za vsak program posebej, v poročilu pa so povzete skupne ugotovitve za vse KZ in predlogi za posodobitve.

KZ za vse srednješolske programe so nadgradnja in poglobljanje UN za športno vzgojo v osnovni šoli. Zasnovani so na način, da omogočajo prehodnost med programi oz. stopnjami srednješolskega izobraževanja.

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
ŠPORTNA VZGOJA	124	NPI	
ŠPORTNA VZGOJA	164	SPI	
ŠPORTNA VZGOJA	340	SSI in PTI	2010/2011

Tabela 13: Športna vzgoja

Ugotovitve

KZ so ustrezno gradivo za načrtovanje pouka, so dovolj odprti in omogočajo avtonomno izbiro in načrtovanje pouka glede na potrebe dijakov ter prostorske zmožnosti šole. Nekateri so celo zapisali, da so preveč odprti in da bi bilo morda potrebno jasno zapisati, kaj je obvezno in kaj ne.

KZ ponujajo pridobivanje ustreznih znanj za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje dijakov ter spodbujajo razvoj ključnih kompetenc. Cilji in vsebine sledijo trendom sodobnega časa in jih je glede na število ur v veliki meri mogoče uresničiti oz. izvajati. Zapisani standardi znanja omogočajo razumevanje, kaj naj dijak zna oz. doseže. Po mnenju učiteljev je dovolj jasno zapisano, na katere načine je možno izpeljati preverjanje in ocenjevanje znanja. Glede zapisa minimalnih standardov znanja imajo deljeno mnenje, saj se nekateri bojijo, da jih vsi dijaki ne bi zmogli doseči. Velika večina učiteljev se strinja s trditvijo, da so didaktična priporočila zapisana jasno in so v pomoč pri poučevanju.

Opozarjajo tudi na slabšanje gibalnih sposobnosti dijakov, kar predstavlja problem pri doseganju nekaterih ciljev športne vzgoje ter kasneje pri opravljanju fizično zahtevnejših poklicih.

Predlogi za posodobitev

- Nekatere kompetence bi bilo potrebno posodobiti in jih smiselno umestiti v splošne cilje (po vzoru UN v OŠ).
- Dodati nekatere vsebine (sodobnega) časa: prehrana, dihanje, duševno zdravje, »novi« športi (frizbi, zumba,...), vadba po poškodbah...
- Dodati cilje, vezane na sodobno tehnologijo in osebno načrtovanje.
- Med didaktična priporočila dodati zapis o športnih dnevih, sodobnih didaktičnih pristopih in primerni športni opremi.
- Posodobiti terminologijo, predvsem pa jo uskladiti po celotni vertikali ter naj poteka v skladu s prenovo gimnazijskih UN (ista terminologija, isti elementi).

Zahtevnost ciljev je po mnenju učiteljev v veliki večini ustrezna, so pa izpostavili nekatere, ki se jim zdijo prezahtevni ali preširoki (v nekaterih triletnih programih, kjer je ur športne vzgoje manj):

- cilji v povezavi s taktiko športnih iger,
- prepoznavati različnosti ter razvijati sposobnost razumevanja in sprejemanja sebe in drugih,
- zavedati se kompleksnosti in različnosti družb in kultur,
- krepiti zavest o pomenu ohranjanja ter varovanja kulturne dediščine,
- doživljati sprostitveni vpliv plesa ter se čustveno in doživljajsko bogatiti ob sproščenem medsebojnem sodelovanju,
- razvijati sposobnost estetskega doživljanja in ustvarjanja,
- izražati občutke in razpoloženja z besedo in gibom.

Umetnost

V analizi smo obravnavali dva KZ in sicer katalog predmeta UMETNOST v programu SPI ter katalog UMETNOST v programih SSI in PTI (tabela 14).

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
UMETNOST	35	SPI	
UMETNOST	68	SSI in PTI; program Predšolska vzgoja: izvajajo se vsi trije 34-urni sklopi v skupnem obsegu 102 uri	2007/2008
UMETNOST	68	SSI in PTI; prilagojen za dvojezično slovensko-madžarsko izvajanje	2008/2009
UMETNOST	68	SSI in PTI; prilagojen za izvajanje v šolah z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju v Slovenski Istri	2008/2009

Tabela 14: Umetnost

Predlogi za posodobitve

KZ Umetnost (SPI)

1. Celoten KZ potrebuje popolno prenovo: manj splošnih in operativnih učnih ciljev, možnost izbire posameznih sklopov, spodbujanje projektne naravnane dela, razvijanje veščin 21. stoletja, konkretnjša priporočila.
2. Povezovanje izhodišč kataloga z posameznimi SPI programi, kjer se katalog izvaja.
3. Znotraj KZ je nujna usmerjenost v poglobljeno povezovanje likovnosnovalnih in umetnostno zgodovinskih vidikov, kje bo izhodišče doživljanje in razumevanje umetniških del ter ustvarjalni izraz dijaka.

KZ Umetnost (PTI, SSI)

1. Celoten KZ potrebuje prenovo: vključeval bi več umetniških področij (npr. likovna umetnost, glasba, ples, drama, lutke, kulturna dediščina, intermedijske umetnosti, film), s široko zastavljenimi splošnimi in učnimi cilji. Učitelji si avtonomno izberejo dva od predlaganih sklopov ter avtonomno prilagaja vsebino programu, okoliščinam in potrebam dijakov.
2. Sklop glasba potrebuje popolno prenovo: širše zastavljeni splošni in učni cilji, usmerjeni v poslušanje kot izhodišče, več izvajanja: petje, igranje na lastna in druga glasbila, igranje v bandih ter ustvarjanja glasbe ob uporabi sodobne digitalne tehnologije.

3. Sklop likovno snovanje in umetnostna zgodovina potrebujeta popolno prenovu: manj splošnih in operativnih učnih ciljev, možnost izbire posameznih sklopov, spodbujanje projektno naravnane dela, razvijanje veščin 21. stoletja, usmerjenost v poglobljeno povezovanje obeh modulov, kje bo izhodišče doživljanje in razumevanje umetniških del ter ustvarjalni izraz dijaka.
4. Program Predšolska vzgoja potrebuje nov, popolnoma drugačen in samostojen KZ, saj ima umetnost posebno ter pomembno vlogo pri vzgoji in izobraževanju predšolskih otrok. Poudarek bi moral biti na usvajanju osnov glasbene teorije, likovne umetnosti ter namesto umetnostne zgodovine spoznavanje osnov drugih umetnosti (pri tem si šola/učitelj avtonomno izbere eno od drugih umetniških področij: npr. ples, lutke, ki predstavljajo osnovo pri strokovnih modulih npr. plesno izražanje, ustvarjalno izražanje, igre za otroka).
5. Jasnejša opredelitev ocenjevanja in način povezovanja ocen znotraj izbranih sklopov v končno oceno predmeta.

Naravoslovje

V analizi smo obravnavali KZ za predmet NARAVOSLOVJE v programu SPI (tabela 15).

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
NARAVOSLOVJE	132	SPI	2007/2008

Tabela 15: Naravoslovje

Ugotovitve analize

Analiza rezultatov anketnega vprašalnika ter rezultati vodene diskusije kažejo, da so učitelji zadovoljni z obstoječimi KZ za naravoslovje.

Predlogi za posodobitve

- Zaradi specifike populacije dijakov (zelo heterogena, učenci z različnimi sposobnostmi, veliko število tujcev v oddelkih ...) predlagajo **zmanjšanje števila operativnih ciljev za 20 – 30 %**. Večina učiteljev težko obdela vse cilje. Zaradi pomanjkanja časa sistematično ne razvijajo procesnih znanj in ostalih naravoslovnih spretnosti in veščin, ni terenskega dela, imajo pomanjkanje materiala ...
- Želijo si, da bi bili **cilji zapisani bolj integrirano**. Glede zahtevnosti ciljev je večina mnenja, da so cilji kar zahtevni, zato predlagajo bolj **konceptualni zapis ciljev**. Dijakom so najbolj znane vsebine iz področja biologije, zato predlagajo tehten premislek o umestitvi vsebin drugih dveh predmetov (fizike in biologije). Učitelji predlagajo **večjo izbirnost vsebin**, saj je v nekaterih programih večji poudarek na znanju naravoslovja, ki je potrebno za razvijanje strokovnih znanj, kot v drugih programih.
- Med učitelji prevladuje mnenje, da operativni cilji in vsebine deloma sledijo potrebam sodobnega časa, predlagajo **več časa namenjenega novostim, aktualizaciji vsebin**. Pogrešajo vključenost digitalnih kompetenc.
- Pri predlogih dejavnosti so predlagali bolj splošen zapis (kaj naj bi učenci zmogli, znali narediti).
- Med pričakovanimi dosežki so opozorili na potrebo po **zapisu minimalnih standardov**.
- **KZ naj bo bolj odprt, omogoča več izbirnosti in ključnih znanj in razvoj kompetenc, ki so potrebna za življenje.**

Psihologija

V analizi smo obravnavali KZ za predmet PSIHLOGIJA v programu SSI in PTI (tabela 16).

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
PSIHLOGIJA	68	SSI in PTI	2007/2008

Tabela 16: Psihologija

Povzetek predmetnih specifik

Psihologija (68 ur) se izvaja v 2. ali 3. letniku programov SSI. Obvezna je v programih aranžerski tehnik, ekonomski tehnik, ladijski strojni tehnik, plovbnih tehnik, predšolska vzgoja, tehnik varovanja, zdravstvena nega. V programu tehnik oblikovanja je integrirana v strokovne predmete. V programih elektrotehnik, farmacevtski tehnik, fotografski tehnik, gastronomija in turizem, geodetski tehnik, geotehnik, gradbeni tehnik, grafični tehnik, hortikulturni tehnik, kemijski tehnik, kmetijsko-podjetniški tehnik, kozmetični tehnik, lesarski tehnik, logistični tehnik, medijski tehnik, metalurški tehnik, naravovarstveni tehnik, strojni tehnik, tehnik elektronskih komunikacij, tehnik laboratorijske biomedicine, tehnik optik, tehnik računalništva, tehnik steklarstva, veterinarski tehnik in zobotehnik se lahko izvaja izbirno kot varianta sociologiji. V programih tehnik mehatronike, živilsko prehranski tehnik in ustvarjalec modnih oblačil je izbirna tako, da šola izbere dva predmeta izmed psihologije, sociologije in geografije. V programih gozdarski tehnik in okoljevarstveni tehnik je sploh ni v predmetniku.

V programih PTI je obvezna v programih *frizerski tehnik*, *tehnik varovanja* in *zdravstvena nega*, v ostalih pa izbirna. V predmetniku je obseg predmeta zgolj 40 ur.

Ugotovitve analize

KZ je treba posodobiti. Temeljna nedorečenost je, da za 68 ur v predmetniku SSI ponuja za (68 + 68 =) 136 ur obveznih in izbirnih vsebin; v programih PTI pa isto celo za samo 40 ur v predmetniku. KZ ni več dovolj aktualen. Ponuja sicer raznovrsten nabor osnovnih psiholoških pojmov, ki pa bi potreboval strokovni pregled in posodobitev. KZ omogoča 30% (ali okoli 20 ur) za obravnavo po strokovni presoji učitelja. S tem ne preprečuje strokovne avtonomije učitelja, ki se lahko odzove na predloge dijakov v zvezi z njihovimi interesi, a je pri tem omejen z obveznimi cilji in s številom ur v predmetniku. KZ omenja praktične vaje (20 ur), refleksije oz. poglobljene vaje. Glavna težava teh vaj je, da ni sistematizirane delitve v manjše skupine (največ 15 dijakov za učinkovito izvedbo), zato jih ne izvajajo, če pa jih, jih izvajajo s celotnim razredom. Poglavlje o metodologiji se zdi pretežno za dijake SSI. Kljub majhnemu obsegu predmeta pa bi v novem KZ obdržali psihološko-specifične učne vsebine (npr. introspekcija, psihološki testi, psihološka etika), izraz *časopisni test* pa posodobili. V KZ je preveč ciljev in vsebin. V 68 urah se ne da izvesti niti obveznih vsebin, kaj šele ponujenih izbirnih vsebin. Če se ne izidejo ure, je zastoj oglaševati učiteljevo avtonomijo. Nabor ciljev in kompetenc ni več aktualen. KZ sicer omogoča vključevanje aktualnih dogodkov, npr. poučevanje na daljavo ali obravnavanje aktualnih dilem. Aktualnosti v življenju mladih v drugi dekadi enaindvajsetega

stoletja pa so bistveno drugačne kot pred desetletjem ali dvema. Temu bi veljalo prilagoditi novi KZ.

Predlogi za posodobitve

- Struktura KZ je drugačna kot struktura UN, zato predlagamo, naj se poenoti s strukturo gimnazijskih učnih načrtov. KZ naj se preimenuje v UN, saj ponuja več kot katalog. S preimenovanjem bi rešili zamenjevanje kataloga znanj in izpitnega kataloga.
- Predlagamo, naj bo novi dokument usmerjen v usvajanje znanja, ki bo dijaku pomagalo pri učinkovitem spoprijemanju z vsakdanjimi življenjskimi izzivi. To pomeni, da mora biti zasnovan tako, da spodbuja usvajanje ne le deklarativnih, temveč predvsem na njih zasnovanih proceduralnih znanj, vsebine pa morajo biti premišljeno izbrane, da dijaki pri pouku psihologije pridobijo znanje, ki je dovolj široko in hkrati tudi dovolj poglobljeno, da je uporabno v vsakdanjem življenju.
- Predlagamo, da učitelj lahko obravnava 2/3 predpisanih poglavij, 1/3 določi sam glede na potrebe poklicnega programa in želje dijakov, ki jih uči (izbirne teme so lahko zapisane ali pa prepuščene učiteljevemu lastnemu poznavanju sodobnih psiholoških spoznanj).
- Predlagamo, da se v didaktičnih priporočilih opredelijo ure, ki so namenjene obravnavi nove učne vsebine ter ure namenjene za druge procese (preverjanje, povratno informiranje, ocenjevanje, predstavljanje rezultatov avtentičnih nalog, odpadle ure...).
- Posodobiti terminologijo, predvsem pa jo uskladiti po celotni vertikali ter naj poteka v skladu s prenovno gimnazijskih UN (ista terminologija, isti elementi).
- Prevetriti, posodobiti in dodati vsebine, ki naj bodo čim bolj konkretna in praktično uporabne za vsakdanje življenje v sodobnem svetu. Npr:
  - o skrbi za lastno duševno zdravje v svetu, ki je in bo postajal vse bolj hiter, o samopomoči in da bi tudi pri drugih opazil težave v duševnem zdravju in jim znal pomagati
  - o prepoznavanju ter uravnavanju potreb in čustev,
  - o partnerskih odnosih (disfunkcionalna prepričanja o ljubezni),
  - o zasvojenostih (nekemičnih - od virtualne realnosti in iger na srečo ter klasičnih – alkohola in drog)
  - o samopodobi, izgradnji identitete in karierni poti,
  - o vseživljenjskem učenju, redukciji stresa in čustvenih motnjah,
  - o tem, kako se ubraniti pretiranega potrošništva, reklam, socialnih medijev, lažnih novic...
  - o novih spoznanjih s področja nevroznanosti,
  - o teoriji velikih pet.
- Predlagamo, da se razmisli o **redukciji oz. izpustitvi** nekaterih ciljev:
  - Hipokratove in Galenove tipe temperamenta. Sodobna psihološka spoznanja ne ločujejo več temperamenta in značaja.

- Teorija o delitvi učnih stilov na vidnega, slušnega, tipnega je ovržena.
- Metode v psihologiji (npr. ohraniti le specifične za psihologijo: introspekcijo, eksperiment).
- Občutenje in zaznavanje (razen vpliva psiholoških in socialnih faktorjev na naše zaznavanje).
- Psihološko testiranje in »testi« v zabavnih in družabnih medijih (pred 15 leti poimenovani *časopisni testi*, danes pretežno internetni)

Sociologija

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
SOCIOLOGIJA	68	SSI in PTI	2007/2008

Tabela 17:

Opomba:

Analizo predmeta Sociologija nismo opravili, ker je na spletni vprašalnik odgovorilo premalo učiteljic in učiteljev, tako da rezultatov ni mogoče upoštevati.

Informatika

NAZIV PREDMETA	ŠTEVILO UR	PROGRAM/VERTIKALA	ZAČETEK IZVAJANJA S ŠOLSKIM LETOM
INFORMATIKA	68	PTI	2007/2008

Tabela 18:

Opomba:

Analizo predmeta Informatika nismo opravili, ker se predmet poučuje le v nekaterih programih PTI in se s prenovo umika iz programov.

Sklep

Tako kot druge države sveta se soočamo z novimi izzivi, kot so globalne družbene, politične in gospodarske spremembe. Poleg tega so že prisotne spremembe v vzorcih in zahtevah prihodnjih zaposlitev in pojavljanje novih in precej drugačnih delovnih mest v posameznikovi življenjski dobi. Ob tem se spreminja tudi izobraževalni proces. Vedno večje je poznavanje in razumevanje različnih načinov učenja otrok in pristopov, kako jih je najbolje podpreti. Nove tehnologije dajejo na voljo informacije kot še nikoli doslej in ponujajo potencial za drugačne oblike učenja. Tem trendom morajo slediti tudi naši KZ, nekateri izmed njih niso bili posodobljeni od leta 2003.

Zaradi vseh omenjenih sprememb in napredka edukacijskih znanosti potrebujemo KZ, s katerimi bodo učitelji in učiteljice usmerjali učni proces, ki bo mladim omogočil razumevanjesveta, v katerem živijo, doseganje najvišjih možnih ravni dosežkov in jih opremil za delo in vseživljenjsko učenje.

Zato smo se lotili analize v uvodu omenjenih KZ, kar je prvi korak k procesu njihovega posodabljanja.

Skupne ugotovitve lahko podamo v omejenem obsegu, saj so pri predmetih specifične razlike, ki se nanašajo na posamezne elemente KZ (cilji, vsebine, standardi znanja, pričakovani rezultati, didaktična priporočila). Ugotavljamo, da se je pri analizi vseh KZ pokazala potreba po posodobitvi oz. prenovi KZ. Obseg in globina se razlikujeta od predmeta do predmeta.

Pri pripravi izhodišč za prenovu KZ je potrebno tudi poenotiti terminologijo in postaviti enotno strukturo dokumenta. Ta struktura mora upoštevati določbe zakona (ZOVFI) in biti usklajena tudi s KZ strokovnih modulov. Ob tem je treba tudi natančno in nedvoumno opredeliti posamezne elemente KZ, ki bodo kurikularnim predmetnim skupinam za prenavljanje KZ vodilo pri delu.

Priloga 1

VPRAŠANIK ZA UČITELJE - spletni vprašalnik

Spoštovane učiteljice in učitelji, na Zavodu RS za šolstvo pripravljamo presojo katalogov znanj (KZ) posameznih splošno-izobraževalnih predmetov glede na aktualnost učnih ciljev in vsebin, uresničljivost ciljev, ustreznost zapisov ter umeščenost znanja po vertikali. Izvedbo smo zasnovali v treh korakih: pridobivanje mnenj učiteljev s pomočjo ankete, ciljna razprava o posameznih elementih KZ v študijskih skupinah in presoja KZ s strani ekspertnih skupin, v katere bodo vključeni predstavniki ustreznih fakultet in predstavniki učiteljev za vsak predmet. Na osnovi mnenj iz evalvacije bomo pripravili predloge za morebitne dopolnitve oz. posodobitve KZ. Vabimo vas, da se vključite v ta proces in s svojimi mnenji prispevate k čimbolj kakovostnim izhodiščem za izboljšanje KZ. V anketi so vprašanja splošne narave in se nanašajo na celotno vertikalo predmeta. Izpolnjevanje zahteva do 20 minut.

Q1 - Izberite stopnjo.

Možnih je več odgovorov

- NPI
- SPI
- SSI
- PTI

Q2 - Izberite, za kateri predmet odgovarjate.

Možnih je več odgovorov

- Družboslovje in naravoslovje.
- Slovenščina
- Matematika
- Športna vzgoja
- Naravoslovje
- Umetnost
- Tuji jezik I
- Družboslovje
- Biologija
- Kemija
- Tuji jezik II
- Zgodovina
- Geografija
- Sociologija
- Psihologija
- Fizika
- Informatika

IF (2) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q34\ _ 2 - V katerem programu/programih poučujete Tuji jezik?

Možnih je več odgovorov

- NPI
- SPI
- SSI
- PTI
- Poklicni tečaj
- Gimnazijski programi

Maturitetni tečaj

IF (3) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q3 - kateri jezik/jezike poučujete?

Možnih je več odgovorov

- Angleščina
- Nemščina
- Italijanščina
- Španščina
- Drugo:

IF (4) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q4 - Na kakšen način poučujete tuji jezik v okviru odprtega kurikula?

Možnih je več odgovorov

- Tuji jezik s splošnimi vsebinami.
- Tuji jezik kot jezik stroke.
- Kombinacijo 1. tujega jezika z vsebinami enega ali več strokovnih modulov.
- Kombinacijo 2. tujega jezika z vsebinami enega ali več strokovnih modulov.
- Ne poučujem vsebin tujega jezika v odprtem kurikulu.
- Drugo:

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q5 - Ali, ob poučevanju TJ, dopolnjujete svojo delovno obveznost s poučevanjem katerega drugega predmeta/modula oz. z drugimi zadolžitvami?

- Ne.
- Da, delovno obvezo dopolnjujem z:

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q6 - Pri načrtovanju pouka TJ v programu SPI/SSI/PTI je vaše izhodišče za načrtovanje:

Možnih je več odgovorov

- Katalog znanja.
- Učbenik.
- Predmetni izpitni katalog za poklicno matura.
- Drugo:

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q7 - katero gradivo oz. gradiva uporabljajo vaši dijaki pri pouku Tujih jezikov?

Možnih je več odgovorov

- Učbenik.
- Delovni zvezek.
- Učna gradiva, ki jih za dijake pripravite sami.
- Drugo:

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q8 - V katere projekte, v katerih je tuji jezik pomemben za komunikacijo oz. je vsebina projekta, se vi osebno vključujete?

Možnih je več odgovorov

- Erasmus Plus.
- eTwinning.
- Praktično usposabljanje dijakov v tujini.

- Izmenjave na iniciativo šole.
- Ne vključujem se v tovrstne projekte.
- Drugo:

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q9 - Kako se strokovno izpopolnujete?

Možnih je več odgovorov

- Z udeleževanjem na študijskih srečanjih in drugih izobraževanjih, ki jih izvaja Zavod RS za šolstvo.
- Z udeleževanjem izobraževanj in usposabljanj, ki jih izvajajo založbe.
- Z udeleževanjem izobraževanj in usposabljanj, ki jih ponujajo druge organizacije/institucije (druge srednje šole, fakultete, andragoški zavodi, jezikovne šole ...).
- Z udeležbo na izobraževanjih v tujini.
- S pomočjo projektov mobilnosti (npr. Erasmus Plus).
- S pomočjo webinarjev in drugih spletnih tečajev.
- Z branjem strokovne literature.
- Strokovno se ne izpopolnujem.
- Drugo:

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q10 - Kakšno strokovno podporo pričakujete s strani Zavoda RS za šolstvo?

IF (5) Q2 = [Q2g, Q2k]

Q11 - Za konec vas še prosimo, da zapišete vaše morebitne predloge v povezavi s poukom oz. položajem tujih jezikov v SPI/SSI/PTI:

Q12 - Pri odgovarjanju upoštevajte okoliščine izvajanja pouka pred epidemijo.

Q13 - Kolikšen delež operativnih/učnih ciljev lahko uresničite glede na število ur vašega predmeta?

Možnih je več odgovorov

- Do 20%
- Od 21 do 40%
- Od 41 do 60%
- Od 61 do 80%
- Od 81 do 100%
- Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q14 - Ocenite zahtevnost operativnih/učnih ciljev v katalogu znanja (KZ) z vidika dijakov.

Premalo zahtevno. 1

2

3

Zelo zahtevni. 4

Q15 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q16 - Operativni cilji v KZ sledijo potrebam sodobnega časa.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q17 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q18 - KZ omogoča, da se dijaki aktivno vključujejo v poklicno življenje in so dejavni tudi na drugih družbenih področjih.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q19 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q20 - V KZ so cilji na višjih zahtevnostnih ravneh (na višjih taksonomskih ravneh) ustrezno zastopani.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q21 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q22 - KZ je dovolj odprt, da se učitelj lahko avtonomno odziva na aktualne dogodke in vključuje vsebine/teme, ki zajemajo interese dijakov.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q23 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q24 - KZ omogoča pridobivanje ustreznega znanja za nadaljnje izobraževanje in vseživljenjsko učenje dijakov.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q25 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q26 - KZ spodbuja razvoj ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje dijakov.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q27 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q28 - KZ omogoča/spodbuja medpredmetno povezovanje.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q29 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q30 - Cilji v KZ ustrezno nadgrajujejo cilje s predhodno stopnjo izobraževanja.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q31 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q32 - Standardi znanj/pričakovani dosežki omogočajo jasno razumevanje, kaj naj dijaki znajo/dosežejo.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q33 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q34 - KZ učitelje usmerja v personalizacijo, individualizacijo in diferenciacijo pouka.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q35 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q36 - KZ učitelje spodbuja k uporabi sodobnih didaktičnih pristopov.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q37 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q38 - Priporočila (metodična, didaktična...) v KZ so zapisana jasno in so v pomoč pri poučevanju.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q39 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q40 - V KZ je jasno zapisano, na katere načine je možno izpeljati preverjanje in ocenjevanje znanja.

Se ne strinjam.1

2

3

Se v celoti strinjam.4

Q41 - Če želite, lahko dodate utemeljitev.

Q42 - Nam želite sporočiti še kaj v zvezi s KZ vašega predmeta?

ALI NA POVEZAVI:

<https://zrss->

[my.sharepoint.com/:w:/r/personal/asambolic_zrss_si/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=](https://zrss-my.sharepoint.com/:w:/r/personal/asambolic_zrss_si/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=)

[%7BF0CF170E6-4154-41ED-973F-](https://zrss-my.sharepoint.com/:w:/r/personal/asambolic_zrss_si/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7BF0CF170E6-4154-41ED-973F-478C7ED60BFC%7D&file=KZ_world_anketa.rtf&action=default)

[478C7ED60BFC%7D&file=KZ_world_anketa.rtf&action=default](https://zrss-my.sharepoint.com/:w:/r/personal/asambolic_zrss_si/_layouts/15/Doc.aspx?sourcedoc=%7BF0CF170E6-4154-41ED-973F-478C7ED60BFC%7D&file=KZ_world_anketa.rtf&action=default)

Priloga 2

VPRAŠANJA ZA VODENE POGOVORE

SKUPNI DEL - PRIPOROČENE TEME

1. Aktualnost (dva vidika)

- a. Ali KZ vsebuje sodobna spoznanja vašega predmeta?
- b. Ali KZ omogoča vključevanje aktualnih dogodkov?

2. Avtonomnost (strokovna) učitelja

- a. Ali vam KZ omogoča strokovno avtonomijo (npr: odprtost in izbirnost, ...)
- b. Jasno naj bo zapisano, kaj so zahteve kurikularnega dokumenta, ki so za učitelja zavezujoče, kaj pa so priporočila, ki so prepuščena njegovim odločitvam v okviru strokovne avtonomije.

3. Struktura KZ (dva vidika)

- a. Ali so v KZ zajeti vsi elementi, ki jih potrebujete pri pripravi na pouk (npr. opredelitev predmeta, splošni cilji, operativni cilji in vsebine, standardi znanja in minimalni standardi znanja, didaktična priporočila, materialni pogoji za izvedbo pouka, znanja izvajalcev)?
  - i. Kateri so najbolj pomembni pri pripravi na pouk?
  - ii. Ali bi katerega dodali ali odvezeli?
- b. Ali so vsebine strukturirane, da je jasno, kaj naj pri pouku obravnavamo?
- c. Ali res potrebujemo ločene KZ za pouk splošnoizobraževalnih predmetov v PTI in SSI? Zakaj ne bi smiselno uporabljali zapisov v UN za gimnazijske programe?

4. Didaktična priporočila (več vidikov)

- a. Ali so vam DP v pomoč pri pripravi na pouk?
- b. Ali menite, da bi morali biti DP bolj podrobna? Kaj konkretnije bi spremenili?
- c. Ali menite, da naj bodo v DP vključenja tudi navodila za preverjanje in ocenjevanje?

5. Terminologija

- Ali je terminologija, ki je uporabljena v KZ razumljiva (npr. standardi znanj/pričakovani rezultati/učni izidi, dejavnosti/operativni cilji...)?

6. Usposabljanja (didaktična, disciplinarna/strokovna)

- o Ali menite, da so potrebna usposabljanja ob uvajanju novega/posodobljenega KZ?
  - Kakšne vrste usposabljanj potrebujete? (didaktična, disciplinarna, kombinacija obeh)

SPECIFIČNO-PREDMETNI DEL

BIOLOGIJA

Iztočnice (vprašanja) za vodenje razgovora v fokusni skupini o predmetni specifikaciji za biologijo (25 min):

- *Kaj bi bilo treba spremeniti v KZ glede na razvoj?*
- *Navedite, kaj bi bilo treba posodobiti v KZ (v NPI, SPI in SSI(PTI))*
- *Navedite, kaj bi bilo treba dopolniti v KZ (v NPI, SPI in SSI(PTI))*
- *Navedite, ali in kaj bi bilo potrebno spremeniti v delu, ki se nanaša na biološko eksperimentalno in terensko delo (v NPI, SPI in SSI(PTI)).*
- *Navedite, ali in kaj bi bilo dobro spremeniti v obveznem in izbirnem delu KZ za biologijo v SSI.*

UMETNOST - SSI /PTI

- Glede na izkušnje ocenite pomen prenosa splošnega znanja likovne umetnosti na dijakinje in dijake v izobraževalnih programih poklicnega izobraževanja.
  - S kakšnimi izzivi se srečujete pri poučevanju likovne umetnosti?
  - Ocenite, ali katalog znanja vključuje temeljna splošna znanja likovne umetnosti, potrebna za nadaljevanje izobraževanja, za življenje, presojanje in odločanje, ko gre za vizualno pismenost ter inovativno in konstruktivno mišljenje v poklicu in sicer.
1. Kako vidite umestitev skupnih ciljev predmeta umetnost v povezavi z skupnimi cilji posameznih sklopov (umetnostna zgodovina, likovno snovanje in glasba)?
  2. Kako se kaže povezovanje vsebinskih sklopov Umetnostna zgodovina in Likovna umetnost pri načrtovanju učnih ur?
  3. Kakšne so učinkovine razvijanje likovno estetskih kompetenc znotraj načrtovanja učnih ur?
  4. Kako vidite razčlenitev učnega načrta po področjih likovne umetnosti za vsebinski sklop Likovno snovanje?
  5. Kako uporabna so vam didaktično-metodična navodila predmeta umetnost pri načrtovanju učnih ur?

LIKOVNA UMETNOST - SPI

- Glede na izkušnje ocenite pomen prenosa splošnega znanja likovne umetnosti na dijakinje in dijake v izobraževalnih programih poklicnega izobraževanja.
- S kakšnimi izzivi se srečujete pri poučevanju likovne umetnosti?
- Ocenite, ali katalog znanja vključuje temeljna splošna znanja likovne umetnosti, potrebna za nadaljevanje izobraževanja, za življenje, presojanje in odločanje, ko gre za vizualno pismenost ter inovativno in konstruktivno mišljenje v poklicu in sicer.

1. Kako vidite zapis in umestitev usmerjevalnih ciljev predmeta Likovna umetnost?
2. Kakšne vidite možnosti za povezovanje vsebinskih sklopov predmeta pri medpredmetnemu načrtovanju učnih ur?
3. Kakšne so učinkovine razvijanja likovnih kompetenc znotraj načrtovanja učnih ur?
4. Kako vidite razčlenitev učnega načrta po področjih likovne umetnosti?
5. Kako uporabna so vam didaktično-metodična navodila predmeta likovna umetnost pri načrtovanju učnih ur?

MATEMATIKA

- Kaj je v katalogu znanja dobro?
- Kaj bi spremenili (dodali /odvzeli) z vidika oblike in vsebine (ne cilje)?
- Kaj bi opredelili drugače?
- Ali so pričakovani dosežki dovolj konkretni, da omogočajo jasno razumevanje, kaj naj učenci znajo/dosežejo?
- Kako bi cilje dopolnili ali spremenili?
- Koliko bi moralo biti v katalogu znanja opredeljeno preverjanje in ocenjevanje znanja?
- Koliko so priporočila (metodična, didaktična ...) pomembna z vidika načrtovanja pouka? Kaj menite o tem, da so priporočila zapisana v npr. prilogi h katalogu znanja?
- Kaj želite še sporočiti v zvezi z učnim načrtom?

SLOVENŠČINA

Predlogi za izboljšanje SSI/PTI in SPI in NPI:

Pogovorite se v skupini, nato vpišite predloge (zapišite tudi članice skupine – ime, priimek, šola in program)

Elementi KZ kot celote	Ali so elementi opredeljen ustrezno in razumljivo? Kako naj bi bil posamezen element zapisan, da bi ga učinkovito, smiselno uporabili v praksi? Ali je količina, razumljivost ciljev in vsebin ustrezna? So cilji in vsebine glede na strokovnost in aktualnost primerni? Katere cilje in vsebine bi bilo potrebno odvzeti, katere dodati ali drugače opredeliti? Kaj menite o primernosti časa za obravnavo določenih ciljev, vsebin?
Splošni cilji/usmerjevalni cilji predmeta: pomen, vloga predmeta, kompetence ...	Sta pomen in vloga predmeta v KZ opredeljena ustrezno in razumljivo? Kako naj bi bila zapisana, da bi ju smiselno/učinkovito uporabljali v praksi?

Jezikovni del:	
Učni cilji, primeri dejavnosti in vsebine	Kaj menite glede razumljivosti in količine ciljev in vsebin? Globina (podrobnosti, izjeme ...) So cilji in vsebine glede na strokovnost in aktualnost primerni? Katere cilje in vsebine bi bilo potrebno odvzeti, katere dodati ali drugače opredeliti? Kaj menite o primernosti časa za obravnavo določenih ciljev, vsebin?
Standardi znanja	Ocenite standarde znanja glede na: količino, razumljivost (jasnost), zahtevnost , časovno postavitev, uporabnost z vidika preverjanja in ocenjevanja ter v primerjavi s PIK za poklicno maturo in Izpitnim katalogom za ZI.
Uresničevanje v praksi	Ali omogoča učitelju strokovno avtonomijo?
Književni del:	
Cilji in vsebine	Kaj menite glede razumljivosti in količine ciljev in vsebin? Globina (podrobnosti, izjeme ...) So cilji in vsebine glede na strokovnost in aktualnost primerni? Katere cilje in vsebine bi bilo potrebno odvzeti, katere dodati ali drugače opredeliti? Kaj menite o primernosti časa za obravnavo določenih ciljev, vsebin?
Standardi znanja	Ocenite standarde znanja glede na: količino, razumljivost (jasnost), zahtevnost , časovno postavitev, uporabnost z vidika preverjanja in ocenjevanja ter v primerjavi s PIK za poklicno maturo in Izpitnim katalogom za ZI.
Uresničevanje v praksi	Ali omogoča učitelju strokovno avtonomijo?
Vrednotenje dosežkov	
Razmerje med KZ in Izpitnim katalogom za ZI	
Prosimo, zapišite svoje pripombe in predloge:	
Združevanje programov Prilagajanje zahtevnosti Večjezičnost v razredu in ravni	

TUJI JEZIK I (ANGLEŠČINA) - SPI/SSI/PTI

- S kakšnimi izzivi se srečujete pri poučevanju 1. tujega jezika (angleščine)?
- Kaj je v katalogu znanja dobro?
- Kaj bi spremenili (dodali/odvzeli) z vidika oblike in vsebine?
- Kaj bi opredelili drugače?

- Kako bi cilje dopolnili ali spremenili?
- Ali so standardi znanja dovolj konkretni, da omogočajo jasno razumevanje, kaj naj dijaki znajo/dosežejo?
- V kolikšni meri so metodično-didaktična priporočila (t.j. poglavja Komunikacijski pristop, Pouk tujega jezika stroke in Vrednotenje) pomembna z vidika načrtovanja pouka?
- Kaj želite še sporočiti v zvezi s katalogom znanja?

TUJI JEZIK II (NEMŠČINA) - SPI, SSI, PTI

Dodatno vprašanje:

Ali vam je poglavje Udejanjanje ključnih kompetenc pri tujem jeziku v pomoč pri načrtovanju učnih dejavnosti?

FIZIKA - SSI/PTI

Vsi katalogi za SSI in PTI so za oba programa ob istem številu ur enaki. Zato se pripombe/predlogi za določen KZ nanašajo na oba programa.

Ali želite, da sta UN in KZ za fiziko po strukturi enaka?

Ali želite, da so razen minimalnih standardov znanja zapisani tudi vsi drugi standardi znanja?

Ali menite, da bi med minimalne standarde znanja morale biti vključene tudi izvedbe nekaterih meritev in nekaterih eksperimentov?

Ali imate še kakršne koli druge pripombe glede obstoječih KZ za pouk fizike?

Ali imate kakšne predloge glede sprememb obstoječih KZ za pouk fizike?